

Magyar Kereskedők Lapja

a kereskedelem, ipar, vállalkozás, szállítás és malomüzlet közlönye

MAGYAR LLOYD, MAGYARORSZÁGI CZÉGEK TÁRA, KERESKEDELMI KÖZLEMÉNYEK ÉS HITELES SORSOLÁSI ÉRTESETŐ INGYEN-MELLÉKLETEKKEL

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár (négy melléklettel együtt): egy évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt.	Felelős szerkesztő: KORMOS ALFRÉD. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. Kerepesi-ut 32.	Egyes szám ára 16 kr. Előfizetések és hirdetések felvételnek a Franklin-Társulat kiadóhivatalában is.
---	---	---

Tartalom a főlapon: Nemzetgazdasági heti szemle. — Cukor-exportunk. — Közlekedési és tarifai ügyek. — Bukás és fizetésképtelenség. — Különfélék. — Hirdetések.

•**Magyar Lloyd**• rendes mellékletünkön: Üzleti tudósítások. — Helyeszközlő rovat. — Iparvállalatok engedélye. — Szállítás és vállalkozás.

•**Kereskedelmi Közlemények**• című mellékletünk f. é. 2. száma lapunk mai számához mellékelte.

Nemzetgazdasági heti szemle

A konverzió eredménye e héten minden figyelmet igénybe vett. Az eredmény várakozáson felüli és a magyar járadékpapírok 90%, az osztrák járadékpapírok 95%-ig terjedt. A siker meglepőnek mondható és alig találja párját a konverziók történetében. A magyar 4% os koronajáradékokból e szerint legfeljebb 53 millió frt érték kerülhet nyilvános aláírásra. Kívánatos, hogy ezen fenmaradó érték kizárólag belföldön helyeztessék el, mert a mint a viszonyok mutatják, a hazai tőkepénzesek e 4%-os járadékpapírokba pénzüket készséggel helyezik el. A legközelebbi teendő az 5%-os járadékpapírok felmondása, mely a szelvénybevéltési határidőkben gyors egymásutánban eszközölni fog. — Nevezetes jele a konverzió sikere annak is, hogy a pénzpiac és a közönség hamar megbarátkozott az alacsony kamatlábal és mint az eredmény bizonyítja, alig akad valaki, a ki a kamatláb emelkedéséhez reményeket fűzne, illetve tőkéinek a jövőben 4%-nál magasabb hozamra elhelyezhetését feltételezni. E megnyugvás a változott körülményekben kétségtelenné teszi, hogy a korszakalkotó átalakulás megrázkódtatás nélkül fog végbemenni és hogy nem messze az idő, midőn az osztrák-magyar banktól kezdve összes hitelintézeteink kénytelenek lesznek a változott körülményekkel megbarátkozni és az eszköptekamatlábát a világpiac folyamataihoz alkalmazkodva általánosan és a hitelnyújtás minden fokozatán leszállítani.

Az állampénztár 1892. évi forgalmának

az utolsó évnegyed forgalmára vonatkozó része e héten közzététetvén, most már az egész évi államgazdálkodás eredménye előttünk fekszik. — E szerint az összbevétel 420 606,152 frtra, az összkidadás 412.907,518 frtra emelkedett és a felesleg 16.698,634 frtot tesz. E végeredmény számszerűleg kedvezőtlenebb az 1891. év eredményénél, mivel akkor a felesleg 24.224,357 frtra emelkedett s így az apadás 7.525,723 frtot tesz ki. A főlöleg leapadását azonban ellensúlyozza azon körülmény, hogy az 1892. évben a lánchid-kölcsön elsőbbségi kötvényei és az északkeleti vasut elsőbbségi részvényei beváltván, e célra mintegy hat millió frt elő nem irányzott összeg fordított. A bevételek egyébként 32 millió, a kiadások 15 millió frttal emelkedtek. Jelentősebb emelkedést találunk a bevételek tekintetében az államvasutaknál 22 millió, a fogyasztási adóknál 3,3 millió, a dohányjövédéknél 3,2 millió frttal, ellenben az egyes adók tekintetében a bevétel majdnem két millió frttal csökkent. De ugyanazon tételeknél, melyek több bevételt tüntetnek fel a kiadások is emelkedtek, így a vasutak kezelésénél 10,5 millió, a dohányjövédéknél 3,5 millió forinttal.

A francia állapotok jövőbeli alakulására vonatkozólag érdekes levelet veszünk lapunk egy párisi barátjától, mely kereskedelem-politikai fontosságánál is megérdemli, hogy kiváló figyelemben részesítsessék. A levél idevonatkozó részéből adjuk a következőket:

•A Panama-botrány első felvonásának elmúltával a kedélyek kezdenek lecsillapodni s a zavarból lassankint felocsodik a francia köztársaság. És azt tapasztalják, hogy Franciaországot egyedüli szövetségese, Oroszország, kezdi már cserben hagyni, Lassankint szűnik tehát az orosz barátság, hogy helyet adjon okosabb, czélszerűbb irányzatnak. Ez azonban még idő kérdése s az új irány beköszöntését a mostani regime bukása előtt nem is várhatjuk. De hogy ez be fog következni, az előrelátható. Carnot nem fog újra megválasztani. A köztársaság elnöki székére valószínűleg Cavaignacot, a 48-as forradalom szervezőjének fiát jelölik. Cavaignac nem barátja az orosz-francia szövetségnek, mert nem bízik annak őszinteségében és a szabadkereskedelmi iránynak feltétlen híve.

A védvamos irányzatra vonatkozólag a párisi «*Journal des Debats*» legutóbbi száma a következőket írja:

A kereskedelemügyi miniszterium most teszi közzé az 1892-ik év ideiglenes kereskedelmi mérlegét. A hivatalos adatok szerint a *kivétel majdnem 190 millió frankkal, a behozatal pedig 25 millió frankkal csökkent.*

A belföldi pénzpiacra a helyzet még kedvezőbb lett. Pénzintézeteink oly mennyiségű pénzeszközök felett rendelkeznek, mint még soha, a kereslet ellenben minimális és a visszszámítolási piacra az eddigi lejáratok jórésze készpénzzel fedeztetik. A nagy pénzbőséghez járul a gabnapiacra beállott kedvezőbb fordulat is. Az elraktározott gabnakeszletek nagyrésze ugyanis forgalomba kerül és az azokra felvett kölcsönök folyóvá válnak. Elsőrendű helyi papírt az osztrák-magyar bank a nyílt piacon $3\frac{3}{8}$ — $3\frac{1}{2}$ %-on vásárol, egyes primissima malomváltók $3\frac{1}{4}$ %-on is elhelyezhetők. — Bécsben szintén igen kedvező a helyzet és az utimó alatt észlelt emelkedett kereslet kész eszközök iránt lényegesen aláhagyott. Elsőrendű helyi papírt az osztrák-magyar bank Bécsben a nyílt piacon 3 — $3\frac{1}{8}$ %-on vásárol. Creditanstalt-elfogadványok $2\frac{9}{10}$ %-on is köttetnek. — A kamatlábak Budapesten: Elsőrendű helyi papír $3\frac{3}{8}$ — $3\frac{7}{8}$ %, 3 hónapos tárcaváltók $3\frac{3}{4}$ — $4\frac{1}{4}$ %, 4 hónaposak $4\frac{1}{4}$ — $4\frac{1}{2}$ %, hosszabb lejáratuak $4\frac{1}{2}$ — $4\frac{3}{4}$ %.

A külföldi pénzpiacra a nálunk konstátált kedvező jelenségek hatványozott mértékben mutatkoznak. Az aranyáram az Egyesült-Államokból fokozott mértékben egyre tart és az amugy is nagy pénzbőséget még inkább emeli. — Berlinben a pénz ára $1\frac{1}{4}$ %-on jegyeztetik. A pénzpiac abnormális helyzetének illusztrálásául megemlítjük a Frankfurturter Bank e napokban kelt körlevelét, melyben a folyószámla betétek kamatlábat $\frac{1}{2}$ %-ra szállítja le. — Londonban a hivatalos bankkamatláb újabb leszállítása kezd mindinkább szükségessé válni. A magándiszkont $1\frac{1}{8}$ százalékon jegyeztetik; a váltóeszköptek azonban még e tételben sem tud kellő anyaghoz jutni. — Párisban a magándiszkont $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{3}{4}$ %.

Czukor-exportunk.

Egyike határozottan nagy arányokban fejlődő és a világpiacon felé gravitáló iparágainak a cukoripar, melynek fejlődése annál feltűnőbb, mert mindössze egy évtized eredménye és most sem mondható, hogy a vállalkozás különös előszeretettel ép ezen iparágra vetette volna magát. Hogy a további fejlődés hasonló arányokat ölt-e, az első sorban cukor-exportunktól függ, annak egyes momentumait figyelemmel kísérrni, tehát felettébb szükséges.

Németország és Oroszország cukorkereskedelmével a versenyt Európa nyugati és északnyugati cukorfogyasztó allamaiban felvenni nekünk már csak azért sem lehet, mert Magyarország cukoripara Ausztriával együttesen sem lenne képes ama piacok szükségletét megközelítőleg sem fedezni, pedig a fogyasztásnak természetében fekszik a bővebb források felé fordulni és így Németország és Oroszországgal szemben a nyugati piacokon már csak ezen okból is mindig háttérben maradunk és fellépésünk ama piacokon legfeljebb a verseny fentartása szempontjából bir jelentőséggel.

Másként fejlődhetnek cukor-exportunkra nézve a viszonyok a keleti és déli piacokon, habár kivált az utóbbi években Németország e piacokat is saját részére igyekezik meghódítani, Oroszország pedig ép most állítja fel a Balkán-félszigeten kereskedelmi ügynökségeit, mégis minden jel arra mutat, hogy cukor-exportunk e piacokon nemcsak eddig megszerezett pozícióit képes lesz megvédeni, de ha kereskedelmi politikánk az export küzdelmének segélyére siet, újabb piacoknak is birtokába jutunk. E kedvező előjelek közt a legjelentékenyebb az, hogy habár a cukor-exportunk elé gördülő akadályok elhárítása ügyében a kormány, főleg a legújabb időben, segédkezett nyújtott és habár a cukor-export ez irányban minden terv és előkészítés nélkül ugyszólván magától fejlődött, mégis e fejlődés évről-évre jelentékeny mérvben gyarapodik, sőt az 1892. év kedvezően körülményei dacára ez évben sem sokat veszített terjedelméből. Az utóbbi körülmény annál inkább megfigyelendő, mert míg az osztrák származású cukor keleti és déli irányban kivitele az 1890. évi kivitelhez képest 1891-ben csaknem felére, 1892-ben pedig kétharmadra apadt le, a magyar cukor kivitele Triesztnél át 21,000 mmázsával haladta meg az 1890. évi kivitelét.

Triesztnél át ugyanis szállított:

	1890	1891	1892
	m é t e r m á z s a		
Magyarországból	137,800	103,900	157,700
Ausztriából	929,700	445,800	577,800

A következő táblázat mutatja, hogy Magyarország és Ausztria összes cukorszállítása, a fent jelzett három utolsó évben a felsorolt főbb országok közt miként oszlott meg:

	1890	1891	1892
	m é t e r m á z s a		
Törökországba	608,800	440,600	383,340
Görögországba	77,100	65,500	81,318
Egyiptomba	51,600	38,500	64,080
Olaszországba	20,500	11,100	18,300
Bulgáriába	25,700	19,200	22,410
Tunís és Tripolisba	11,700	22,100	22,800
Keletindiába	16,300	13,200	11,490

Sokkal jelentékenyebb azonban cukor-exportunkra nézve a fiúmei kikötő, nem mintha a magyar cukor kiviteli gócpontját ezen kikötő képezné, mert az export Fiume és Trieszt között csaknem egyenlően oszlik meg, hanem azért, mert Fiume kikötője túlnyomóan a magyar cukor felvételére szolgál, miért is ennek kiviteli irányai itt határozottabban megjelölhetők.

Fiumen át ugyanis az 1891. évben csak 20,500, 1892-ben pedig 46,500 mmázsát osztrák származású cukorgyártmány szállított külföldre, ellenben a magyar cukor kivitele a fiúmei kikötőből 1891-ben 170,500, 1892-ben pedig 140,700 mmázsát tett.

Az összmenyiségből irányított:

	1891	1892
	m é t e r m á z s a	
Olaszországba	45,660	87,300
Angliába	15,943	21,912
Északamerikába	46,323	15,315
Tunís és Tripolisba	—	2,538

A nevezetesebb piacokon kívül az elmúlt évben jelentékeny mennyiségű finomítvány szállított Fiuméből a Levantébe és ez valamint a főbb piacokra való kivitel fentebb látható emelkedése kárpótlásul szolgál az északamerikai cukor-export jelentékeny hanyatlásáért, mit a Mac-Kinley bill hatása idézett elő.

A Fiume érdekében a magyar állam által életbeléptetett szállítási díjmérséklések, valamint a tengeri hajózás Fiuméra nézve kedvező alakulása, az utóbbi két év folyamán cukor-exportunknak kétségkívül nagy előnyére szolgált és ha a cukortermelés az export fejlődésével képes volna lépést tartani, kivitelünk az itt feltüntetett mérvet jelentékenyen meghaladta volna. A két kimutatásból azonban az is kitűnik, hogy Triesztnél a keleti piacokkal egyenes összeköttetése az osztrák cukorgyártmányoknak oly előnyöket biztosít, minőkkel mi Fiumében nem rendelkezőnk és e körülmény miatt Ausztriával a versenyt Török- és Görögországban eddig kellő sikerrel fel nem vehettük. Habár ezt a dunai szállítás némileg pótolja, jövőben pedig még nagyobb mérvben pótolni fogja, mégis szükséges odahatni, hogy a magyar cukor-export keletfelé a tengeri utat is igénybe vehesse.

Kérdést képez végül, hogy a nyers cukor, avagy a finomítványok szállítására fektetendő-e nagyobb súly. Erre nézve első sorban a körülmények az irányadók, de az általános tapasztalat azt bizonyítja, hogy azon államban, mely a cukortermelés terén, még a kezdet

akadályaival küzd, czélszerűbb a kivitel a nyers cukorra alapítani. A nyers cukor tekintetében legalább is hosszú ideig inkább leszünk versenyképesek úgy Ausztriával, mint Németországgal szemben, finomítványaink azonban a válogatóbb izlést még nem képesek egészen kielégíteni, annál kevésbbé, mert a mi áraink csak akkor válnának versenyképesekké, ha gyáraink hajlandók lennének a rendes haszon jelentékeny részéről lemondani. A keleti piacokon azonban finomítványaink is eléggé beválnak, sőt miután a németországi szállítványok árait itt a jóval nagyobb szállítási költség jelentékenyen emeli, ez oldalról le nem küzdhető versenynyel nem állunk szemben. Sokkal fenyegetőbb alakot ölt Oroszország versenye úgy a nyers cukor, mint a finomítványok Keletre szállítása tekintetében. A múlt és a jelen évben a verseny nem fejlődhetett ki, Oroszország cukor-termelésének a rossz időjárás folytán a belső szükséglet fedezésére is elégtelen volta miatt, de jövőben e versenyt ki nem kerülhetjük és számításunk kell arra, hogy azzal erős ha czot kell megvívunk, melynek ránk nézve kedvező lefolyása főleg és első sorban a vámelegymények létesítése érdekében kifejtett törekvések sikerétől függ.

Közlekedési és tarifa ügyek.

Az ungvölgyi vasut nyomjelzése e napokban lett befejezve és ezzel az építési vonal iránya is végleg meghatározva. Ennek alapján közölhetjük, hogy az új vasut, mely 42 km. hosszú és 1 millió 60 ezer ft építési összegben van előirányozva, Ungvárt, Alsó és felső Domonyát, Neviczkét, Ó-Kemenczét, Vorocsót, Perecsenyt, Zaricsót, Dubrinicsot, Mircsit, Kis és Nagy Bereznát fogja érinteni. Sikerült az építési vonalat folyton az Ung jobb partján fenntartani, mi által az áthidalások ki lettek kerülve, oly annyira, hogy a legnagyobb hid, mely Kis-Berezna előtt az Ublya folyón fog átvezetni is csak 36 m. hosszú lesz. Nagyobb műszaki akadályok a vorocsói és zaricsói szűkületeknél vannak, hol a vasutvonalat az Ung medre és az országot közé kell becélni, minek keresztülvitele nagyobb partfalépítményeket igényel. Kora tavasszal az építést mindenesetre teljes eréllyel meg fogják kezdeni, annál is inkább, mert a megfelelő óvadékok a vállalkozók a miniszteriumnál már le is tették.

Második vágány Szolnok és Fülek között.

A kereskedelmi miniszter legközelebb törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni a szolnok-hatvan-füleki vasutvonalon építendő második vágány iránt. Az új vágány létesítésének költségei két millió forinttal vannak előirányozva, melynek fele a f. évi kezelést terhelné, másik fele pedig a jövő évi költségvetésben irányoztatnék elő. Ehhez képest az építkezés ez év nyarán kezdődik. Habár az építkezési költség a f. évi költségvetésbe nem is vétetett fel, póthitelre még sem lesz szükség, mert a m. kir. államvasutak ez évi jövedelmének többletében a kiadás teljes fedezetet talál.

Nagybélicz-privigye-stubnyai vasut. E vasutvonal nagybélicz-privigyei szakaszának közigazga-

tási bejárása Lakatos Aladár vezetése alatt febr. 13., 14. és 15-én tartatik meg. Eme vasut által a magyar államvasutak tótmegyer nagybéliczi szárnyvonalára egyenes összeköttetésbe lépne a hatvan-ruttikai vonallal, mi által Észak-Németország felé egy új irány létesítenék.

Szepesváralja-szepesolaszi vasut. Jauszner A. mérnök kezdeményezésére január hó 15-én értekezlet volt Szepesváralján, melyben határozatba ment, hogy Szepesváralja és Szepesolaszi közt vasutat építenek. Az építési költség 200,000 frt s a törzsrésztvények nagy részét az érdekeltek nyomban jegyezték is. A további teendők megtételére az értekezlet 15 tagu bizottságot küldött ki.

A n.-károly-somkúti vasut ügyében, Nagybánya város képviselő testületének február 1-én tartott ülésében Diószeghy Sándor azt indítványozta, hogy a város minden erővel hasson oda, miszerint a nagy-károly-somkúti vasut ne Nagysomkútig, hanem Nagybányáig, illetőleg Felsőbányáig építessék ki. A tanács utasított, hogy a vállalkozókkal az indítvány értelmében tegye magát érintkezésbe.

Szarvas-mezőhegyesi vasut. E vasut építéséhez, mihelyt megenyhül az idő, hozzá fognak. Az építő vállalat főmérnöke, Castelli, a napokban Szarvason járt és a téglasszállításra vonatkozólag a regáléközvetítőkkel már szerződést is kötött. A vállalat egyelőre 15 frtjával veszi át a téglának ezrét. A szarvasi fuvarosokkal is megkötötték már a szerződést az építéshez szükséges homok szállítása iránt.

Alsó-felső sziléziai-oszt. magyar kő-szénforgalom. F. é. január 1-én a fenti forgalmakban is a német vasutak új egyleti üzletszabályzata, valamint az egyrészt Ausztria-Magyarország, másrészt Németország, Belgium és Németalföld közötti áruforgalomra vonatkozó I rész határozmányai léptek érvénybe. Ennélfogva az ásványszén, pirszén és széntégla stb. szállítására érvényes egyes kivételes díjszabásokban foglalt mindazon határozmányok, melyek a fenti általános díjszabási határozmányokkal ellenkeznek, f. é. január 1-én érvényen kívül helyeztetek. Az illető díjszabások idevágó határozmányainak módosítása díjszabási pótlék útján idővel fog keresztül vitetni.

A murányvölgyi helyi érdekű vasut részvénytársasága február 4-én tartotta meg alakuló közgyűlését Budapesten a Getto, Mandel, Hoffmann és Quittner czég irodájában. Igazgatósági elnöké Kubinyi Géza, elnöké Mandel Pál, igazgatósági tagokká Hámos László, Bornemisza László, Stefanicsók Károly, Mihalik Dezső, Heinzlmann Alfréd, Hajcsi György, Hoffmann Sándor, Mandel Gyula, Quittner Vilmos, Szontagh József, Okolicsányi Zoltán, Gerenday László és dr. Stettina József a miniszter kiküldöttje; a felügyelő bizottság elnöké Podhraczký András, alelnöké Bazilidesz Gusztáv, tagokká pedig Juszt János, Sthymel Gyula és Faragó Armin lettek megválasztva. Az új vasut negyvenegy kilométer hosszú és a magyar államvasut Pelsőcz állomásától kiindulva, Jolsva-Chisnovicza és Nagy-Rőczén át Murányig vezet, finanszírozását és építését Mandel, Hoffmann és Quittner czég vállalta el. Az építési tőke 1,546,000 frt. Az építést a kedvező idő beálltával azonnal megkezdik.

Az esztergom-almás-füzítői h. é. vasut r.-t. Tolnay Lajos elnökle mellett január 31-én rendkívüli közgyűlést tartott. Elhatározatott 1800 db 100

frt névértékű elsőbbségi részvény kibocsátása. Ezen tőke új szárnyvonal építésére, a tartaléktőke növelése és a Neuschloss építési vállalata által több rendbeli munkálatért támasztott követeléseinek kielégítésére fordítatik.

A csákova-zsebelyi vasut részvénytársaság január 29-ikén tartotta alakuló közgyűlését Rónay János orsz. képviselő elnökle alatt. A gyűlésen a kereskedelmi miniszterium képviselőjében Abonyi Emil miniszteri tanácsos és dr. Papp Arpád miniszteri titkár volt jelen. A közgyűlés kimondta, hogy 266,600 frt tőkével, melyből 103,600 frt törzsrésztvény és 163,000 frt elsőbbségi kötvény, részvénytársasággá alakul. Igazgatósági tagok lettek: Abonyi Emil, Rónay János, Fischer János, dr. Furmann Mór, Doby László, Micsa J. Camenko, Auspitz Kálmán, Auspitz Gyula, Gömöry Oszkár, Benedek Elek és Földiák Gyula. Felügyelő bizottsági tagok: Szerb Szvetozár, Návay Emil, Auspitz Lajos és Polák Armin.

Bukás és fizetésképtelenség.

Bukások az elmúlt héten a szokottnál nagyobb számban fordultak elő, ellenben jelentékeny fizetésképtelenségi esetek nem merültek fel. *Csőd* elrendeltetett:

Budapest. Ungár E. Ferencz szabó ellen (Lipóttemplom-bazár 31. sz.), budapesti kir. tvszék. Tömeggondnok dr. Györi Lipót. Bej. márcz. 10. Felsz. ápril 6.

Arad. Klein Mór és fia czég ellen. Tömeggondnok dr. Páris Lajos. Bej. márcz. 9. Felsz. márcz. 16.

Budapest. Sobr Artur (dohány-utca 4.) aranyműves ellen (kir. keresk. és váltó tvszék). Csődbiztos Szébeny Vidor. Tömeggondnok dr. Pap János, helyettese dr. Wohl Lajos. Bej. márcz. 19. Felsz. ápril 18.

Garesnicza. Herrneier Vilmos kereskedő ellen (garesniczai kir. bíróság). Tömeggondnok Klanesch Mihály. Bej. jan. 29.

Győr. Spitzer és Blau szabóczég ellen. Tömeggondnok Korn János. Bej. márcz. 10. Felsz. márcz. 15.

Hajdu-Nánds. Weisz Zsigmondné Hoffenberg Ernesztin szatócs ellen (debreczeni kir. tvszék). Tömeggondnok dr. Csuka Lajos. Bej. febr. 15. Felsz. márcz. 2.

M.-Sziget. Tóth Györgyné lábbeli készítő ellen. Tömeggondnok dr. Keller Zsigmond. Bej. márcz. 11. Felsz. márcz. 16.

Miskolcz. Kronovics Herman kereskedő ellen. Tömeggondnok dr. Vajda Adolf. Bej. márcz. 16. Felsz. márcz. 27.

Mezőkövesd. Csonth Rezső vas- és fűszerkereskedő ellen (miskolczi kir. tvszék). Tömeggondnok dr. Roth Rezső. Bej. márcz. 31. Felsz. máj. 1.

Pécs. Horváth (Kokán) Ignác és neje Pap Teréz ellen. Tömeggondnok Stern Károly. Bej. febr. 20. Felsz. márcz. 8.

Püspök-Ladány. Haas Bernáth vegyeskereskedő ellen (debreczeni kir. tvszék). Tömeggondnok Belovary Lajos. Bej. márcz. 21. Felsz. ápr. 25.

Püspök-Ladány. Haas Rudolf vegyeskereskedő ellen (debreczeni kir. tvszék). Tömeggondnok dr. Hajas József. Bej. márcz. 28. Felsz. május 4.

Sopron. Gombóc József vaskereskedő ellen. Tömeggondnok dr. Hoffner Elek. Bej. márcz. 31. Felsz. ápril 22.

Zsolna. Feldmann Adolf kereskedő ellen (trencsényi kir. tvszék). Tömeggondnok dr. Lange Kálmán trencsényi ügyvéd. Bej. márcz. 16. Felsz. ápril. 10.

Csődmegszüntetés. *Vukovits István szabadkai* lakos ellen, a csődvagyon felosztása folytán. — *Csádes János turnischai* lakos ellen (zalaegerszegi kir. tvszék), a hitelezők beleegyezése folytán. *Salamon Samu n.-szébeni* kereskedő ellen. — *Nagy Imre keszthelyi* lakos ellen (n.-kanizsai tvszék), a csődvagyon felosztása következtében. — *Hartslein József* volt hajdu-dorogi lakos hagyatéka ellen (debreczeni kir. tvszék), vagyon hiánya miatt. — *Bohár István szabadkai* lakos ellen, a csődvagyon felosztása folytán. — *Spitz Lipót kassai* kereskedő ellen, a csődvagyon felosztása következtében. — *Demján Ernő besztercebányai* kereskedő ellen, kényszeregyezés folytán.

Következő fizetésképtelenségi híreket regisztrálhatunk:

Milhofer és Steiner budapesti czég kiegyezési kísérletei, noha a czég tagjai személyesen is jártak Bécsben az ottani hitelezőknél, eddig eredményre nem vezettek és a csőd megnyitása igen valószínűnek látszik.

Klein Mór és fia aradi czég, mely ellen a csőd már megnyitott, mint újabb értesülünk, hosszabb idő óta készítette elő bukását. A czég utóbbi időben nagyon kihasználta hitelét, az üzlet forgalmát túlhaladó áruk megrendelése által, mely áruk részint elzálogosítottak, részint érteken alul eladattak. A hitelezők ennek nesztét véve, mindent elkövettek a csőd mielőbbi megnyitása érdekében, de a néhány napot, mely a csődbejelentés elintézéséig lefolyt, a czégtulajdonosok jól felhasználták azaz, az áruaktárt derekasan kiürítették, minél fogva a hitelezők a kielégítés tekintetében csak igen szerény reményeket táplálhatnak.

Fallemann L. pozsonyi kereskedő kiegyezési törekvései nem vezettek célhoz, mert a nagyszámu hitelezők közt a feltételekre nézve nem jött létre egyértelmű megállapodás. Most Fallemann csődöt fog kérni, mivel azt reméli, hogy négy főhitelezője hajlandó lesz a kényszeregyezésre.

Fényes Mór debreczeni kereskedő kiegyezési kísérletei nehezen haladnak előre, sőt most már keze is kijelentette, hogy ha február 15-ig a hitelezők a tett ajánlatot el nem fogadják, a kezességtől visszalép. Ez esetben a csőd megnyitása elkerülhetlenné válik.

Neumann testvérek gyomai czég képviselője által folytatott kiegyezési tárgyalások eddig

nem vezettek sikerre. A czég 50, majd 55%-ot kínált, de a hitelezők az utóbbi ajánlatot sem fogadták el s 70%-on alul nem hajlandók egyezni.

Ausztriában a következő jelentékeny fizetésképtelenségek és bukások merültek fel: *Kohaut Ede bécsi* fakereskedő (Gaudenzdorf, Plankengasse) 60,000 frt passzívával fizetésképtelen és egy havi moratoriumot kér. — *Zauben Miksa és Günther bécsi* fournieryárczég csődügyében felvett vagyonleltár szerint a passzívák 60,354 forintra, az aktívák 34,470 frtra emelkednek.

Fizetésképtelének még:

Oppenheim Lina utóda *Fischer* testvérek Budapest.

Kaufer Mavro, Zágráb.

Első magyar cipőgyár részvénytársaság, Budapest.

Székler Samu, B.-Mágoacs.

Frankl Ferencz, Debreczen.

Wittner L. C. Pozsega.

Braun Izrael, Nyitra.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kereskedelmi egyezmény Szerbiával. Lapunk közelebbi számában már közöltük azon, elvi szempontból jelentékeny eseményt, hogy a kereskedelmi egyezmény Szerbiával hosszas alkudozás után végre megkötöttet, valamint azt is, hogy ezen egyezmény nagyobb mérvű kedvezményeket kereskedelmi forgalmunknak *nem biztosít*. Az eljárás és egyes áruk vámtételei tekintetében azonban kétségkívül számba vehető előnyök érettek el. Az egyezmény lényegesebb intézkedéseit a következőkben ismertetjük. Az első és jelentékeny változás a Szerbiába szállítandó áruk elvámolási módjában az, hogy a vám ezen *nem az áruk értéke, hanem sulya* szerint szabatik meg, mi által sok visszaélés lesz meggátolva. Ugyancsak kiviteli kereskedésünk előnyére szolgál azon intézkedés is, hogy az osztrák-magyar származású áruk Szerbiában a vámon kívül még külön fogyasztási és állami egyedárúsági adók alávetése részint megszüntettetett, részint pedig szoros határok közé szorított. Megállapított nevezetesen, hogy fogyasztási adók csak a bevitt szesz italok, élelmi szerek, takarmány, tüzelő-, világító- és építőanyagokra róhatók ki, ellenben az eddig fogyasztási adóval terhelt szappan, szivarkapapír és gyufa ezen adó alól kivételtek. Leszállított: cukorkák és sütemények korábbi 100 dinárt tevő vámja 50 dinárra, pótkávé 300 dinárról 30 dinárra, csokoládé 300-ról 50-re, táblaolaj 30-ról 20-ra, szárított és besózott halak 100-ról 30-ra, huskivonatok és olajban konzervált halak 200-ról 60-ra, stearin és paraffin-gyertya 40-ről 18-ra, rum, likőr és egyéb édesített szeszitalok vámja 200 dinárról 100 dinárra mérsékeltek. Selyem és selyemárúk vámja és pedig a félselyemnél

350 dinárról 250-re, szalagoknál 350-ről 200 dinárra szállítottatott le. Gépek, ideértve a varógépeket is, *vámmentességet* élveznek. *Emeltettek*: a szivarkapapír vámja 15-ről 40 dinárra, de ezzel szemben elesik az eddig beszedett monopol-adó (trosarina), mely 200 dinárt tett ki; továbbá az örlemények vámja mmázsánként 1 dinárról 1.50 dinárra emeltetett. Posztó és posztóárúk, nemez és nemezárúk, valamint szövött áruk vámja 58-ról 70-re, nőruha kelmék, kendők, sálók, plüsch és bársonykelmék 90-ről 120-ra emeltetett. Butorok egészen új osztályozás alá kerültek, a korábbi vám azonban változatlan maradt. Kő- és üvegárúknál a korábbi vámkedvezmények egyes tételeknél elejtettek, míg a lámpaüvegek vámja 5-ről 3 1/2-re mérsékeltek. Vas- és ércárúknál a korábbi vámkedvezmények szintén megszűnnek és az osztályozásnál meglehetősen komplikált intézkedések léptettek életbe. Nyers- és kikészített bőrök a korábbi 30 dinár vámot fizetik, kivételt képeznek a fekete és természetes színű bőrök, melyek vámja 45, s egyéb műkészítmények céljára szolgáló bőrök, melyek vámja 60 dinárra emeltetett. A gyapotárúk korábbi, 25 dinárt tevő vámja alaptételként meghagyatott ugyan, de több alosztály állítottatott be, melyek némelyikénél az alaptétel 35 és 55 dinárra emelkedik. Himzett és kivarrott kelmék vámja azon módosítást szenved, hogy a divatárúk után az alaptételnél 50%-al magasabb vám fizetetik. Férfi kalapok vámja 100 kgrammonként lesz számítva s 230 dinártól 330 dinárig emelkedik, az esernyők ellenben darabszámonként vámolatnak el, a félselyem esernyők 0.50, egyebek 0.30 dinárral darabonként. A kereskedelmi egyezményt a skupstina április hó elején fogja tárgyalni és annak hatálya csak a magyar országgyűlés, a Reichstath és a skupstina jóváhagyása után lép életbe.

Vámegyezmény Romániával. Bukarestből arról értesítenek, hogy a külügyminiszterium igazgatója Kapiniu, a ki Romániát a német-román vámegyezmény megállapításánál Berlinben képviselte s onnét visszatérően ugyanezen ügyben Bécsben is tárgyalt, már visszaérkezett Bukarestbe. Közlései szerint az előfeltételek már megállapítva, minél fogva az osztrák-magyar külügyi kormány és Románia közt a legtöbb kedvezmény nyújtása alapján a részletes tárgyalások közelebb kezdetüket veszik. Többek közt megállapodás történt arra nézve is, hogy a romániai vágómarhát az osztrák-magyar monarchia bebocsátja s a vágómarha darabonkénti vámját 3 frtről 1.50 frtra szállítja le.

Pénzintézetek. *Erszébetvárosi takarékpénztár* rt. Budapestben czégü pénzintézet alakulásán fáradoznak jelenleg a VII. kerületben. A mozgalom élén a kerület orsz. képviselője dr. Morzsányi Károly áll; a részvénytőke 1 millió frt lesz. — *A magyar leszámítoló és pénzváltóbank* körlevélben tudatja, hogy az *Edl* czég bank- és váltóüzletének folytatása és kiterjesztése céljából *Pozsonyban főküzetlet* nyitott, s annak vezetésével *Feitscher* Lajost, az *Edl Tivadar* czég

eddig egyik tulajdonosát s beltagját bizta meg. Az üzlet az eddig az *Edl Tivadar* czég által használt helyiségben (Főter 5.), mely immár a leszámítolóbank tulajdonát képezi, folytatattik. — *A pozsonyi második kerületi takarékpénztár* közgyűlésileg elhatározta, hogy a részvénytőkét 120,000 frtről 300,000 frtra emeli. A kibocsátandó 1800 db 100 frtos új részvényt a Pesti magyar kereskedelmi bank vette át, 5 frt felpénzzel, mely utóbbiból befolyó 9000 frt a tartalékalaphoz csatoltatik. Az igazgatóságba *Weisz Fülöp*, a kereskedelmi bank igazgatója és a felügyelő-bizottságba *Mack Ferencz*, ugyanez intézet főkönyvelője választott meg. — *A nagyszébeni takarékpénztárnak* 4 1/2 százalékos zálogleveleinek a bécsi tőzsdén való jegyzése iránti kérvényét a bécsi tőzsdekamara legutolsó ülésében a pénzügyminiszteriumhoz pártolólá felterjeszteni határozta. — *A vagyonbukott csabai népbank* csődtömege a csődvagyonból a betevőknek és hitelezőknek kövtelezőkre 10 százalékot fizet és az összeget mindenki azon ügyvédnél veheti fel, a ki követelését a csődtömeg ellen bejelentette. Valószínű, hogy még egy ízben 2-3 százalék fog jutni a hitelezőknek. — *A h.-m.-vásárhelyi központi takarékpénztár* febr. 5-én tartotta meg XXI. rendes közgyűlését. A közgyűlés egyik tárgyát a vezérigazgató választása képezte. A közbizalom most is *Böhm Sámuel* vezérigazgató mellett nyilatkozott. A nagyszámmal egybegyűlt részvényesek olyan feltétlen bizalommal viseltetnek *Böhm Sámuel* iránt, a ki az intézetnek alakulása óta élén áll és azt a mai színvonalára emelte, hogy azt indítványozták, miszerint a közgyűlés élethosszigan válaszsza meg vezérigazgatójának. Az indítvány ellen elvi szempontból szólott dr. *Wilhelm Arnold*. A dolog szavazásra került és *Böhm Sámuel* 435 szavazattal 25 ellen választott meg az intézet élethosszigan vezérigazgatójává. — *A mármaros szigeti kereskedők és pénzintézetek* körében mozgalom indult meg az iránt, hogy az *osztrák-magyar bank* felkérésék, miszerint az ott levő bankmellékhelyet *önálló bankfiókká* alakítsa át.

Ipari részvénytársaságok és ipari telepek.

A fiumei Dock-vállalat társaság január hó 31-én alakult meg. Az igazgatóság tagjai *Steinacker Artur* (elnök), *Howaldt C.*, *Ploech Hannibal*, *Erlich Emil* és *Pollich Mátyás*. A felügyelő-bizottság tagjai: *Howaldt Bernát*, *Iovag Poschich Ferencz* és dr. *Randich János*. — *Turóc-Szent-Mártonban* sörgyár alapítása tervezetik. Az alirási tervezet főbb pontjai: «Alóirottak a «Turóczi sörfőzde részvénytársaság» czég alatt *Turóc-Szent-Mártonban* sörgyárat alapítunk. *Turóc* megyében, de távolabb eső környéken sem létezik a kor s haladás igényeinek megfelelően berendezett sörfőzde és ennek folytán közönségünk a behozott sört 20-30 százalékkal magasabb áron kapja meg az előállítási helyek sörárainál. A sörgyártáshoz szükséges nyers anyagok kitűnő minőségben s jutányos áron e vidéken kaphatók, a munkaerők, építőhelyek és anyagok olcsók, valamint, hogy a sörfőzéshez használandó víz kitűnőnek ismertetett el. Az alaptőke 240,000 korona, felosztva 600 db névre szóló részvényre 400 korona teljes befizetéssel. *Turóc-Sz.-Mártonban*, 1892. évi december hó 15-én. *Tátra felsőmagyarországi bank* részvénytársaság, *tuórcz-sz.-mártoni* részvénytakarékpenztár, *Schulz Lajos* nagykereskedő, *Capko József*, kereskedő. — *Nyitra* rón gőz-

malmi-részvénytársaság van alakulóban 150.000 frt alaptőkével (1500 db 100 frtos részvény), mely az ottani malmot és az alsó-köröslényi vízi malmot fogja vétel útján megszerezni.

A Dunagőzhajózási társaság és a kormány. A «Magyar Pénzügy» ily című hírét, melyet a budapesti és bécsi lapok legnagyobb része reprodukált, a «Pester Lloyd» és a «Magyar Ujság» február hó 7-iki számaikban demantálják. Midőn a félhivatalos demantiket tudomásul vesszük, nyugodtan várjuk a tényeket, melyek előreláthatólag rövid idő múlva, a czáfolatra a legjobb czáfolatot fogják adni. *Bécsből* ez ügyben a következőket jelentik a «Magyar Pénzügy»-nek:

«A «Magyar Pénzügy»-nek a Dunagőzhajózási társaságra vonatkozó hire itt is nagy feltűnést keltett, bár beavatott körök előtt nem volt titok, hogy a magyar kormány és a társaság közt tárgyalások tényleg folyamatban vannak és az osztrák kereskedelmi miniszterium félkivatalosa, a «Zeitschrift für Eisenbahnen und Dampfschiffahrt» a «Magyar Pénzügy» hírét meg is erősíti. A tárgyalások rövid idő múlva már teljes folyamatba tételnek és e czélból *Ullmann* Lajos, a Dunagőzhajózási társaság vezérigazgatója legközelebb Budapestre utazik.»

Azon forrásból, melyből a «Magyar Pénzügy» előbbi közleményét kapta, újabb a következőket jelentik:

«A Dunagőzhajózási társaság és a magyar kormány között folyó tárgyalásokról szóló hír félhivatalosan megczáfoltatott. A dementi azonban igen homályos, mert azt, hogy tárgyalások vannak folyamatban, nem czáfolják meg, sőt a sorok között, ugyszólván, megerősítik. Erre megjegyezzük, hogy hírünk nem beszélt fix megállapodásokról, hanem csakis azon pontokat jelölte meg, melynek alapján a tárgyalások folynak. A «P. L.» által említett memorandum, melyet a Dunagőzhajózási társaság a kereskedelemügyi miniszternek előterjesztett, a kereskedelemügyi miniszteriumban, beható tanulmányozás tárgyát képezte, de a tárgyalások alapjául csak részben szolgálhat, a mennyiben azok csakis a társaság kívánságait adják elő, e szerint mint *egyoldalúak* a tárgyalások egyedüli anyagjául nem szolgálhatnak. Újabb értesülés szerint a magyar kormány *conditio sine qua non* gyanánt a *társulati vagyon*, nevezetesen a járművek teljes *külvándorlását* követeli, még pedig olyképp, a mint az annak idején az osztrák magyar államvasutaknál foganatosított. Tekintve a konciliáns magatartást, melyet a kormány ez ügyben tanusit, továbbá a társaság kedvezőtlen viszonyait, melyek a föltétlen megadást a társaság fenmaradása érdekében ugyszólván *elodázhatlan szükségessé* teszik, kilátás van, hogy ez irányban *mihamarabb befejezett ténnyel* fogunk szemben állani.»

Magánhivatalnokok országos nyugdíj-egyesülete. A főváros számos iparrészvénytársasága és nagyobb magánczégek hivatalnokai körében mozgalom indult meg aziránt, hogy a magántisztviselők mostoha viszonyainak javítása czéljából nyugdíjegyesületet alapítsanak. A mozgalomra vonatkozólag illetékes oldalról a következőket közlik velünk:

A magánhivatalnokok országos nyugdíjegyesületének előkészítő bizottsága, mely szervező-, alap-

szabálykészítő- és sajtóügyi bizottságból áll, serényen működik és nagyarányu agitációt fejt ki czélja mielőbbi megvalósítására. Hogy ez eszme mily élénk visszhangra talált, mutatja a *vidék* nagyarányu érdeklődése is. A nagyobb városok magántisztviselői az eszme sikeresebb propagálása érdekében helyi *bizottságokat* alakítottak, melyek összekötettségbe lépnek a budapesti központi előkészítő bizottsággal. E tekintetben első volt az *aradi* magántisztviselők, kik mult vasárnap egy népes értekezleten 25 tagu bizottságot választottak élén *Steinfeld* Lajossal, a *Mittelmann-féle* szeszgyárirodafőnökével. A központi előkészítőbizottság Magyarország összes magántisztviselőihez *felhívást intézett*, mely kifejezi a magántisztviselők mostoha helyzetét s utal arra, hogy ugyszólván valamennyi foglalkozási ága az országnak gondoskodott már arról, hogy midőn az egyesek munkaereje már megtört, ne kelljen gondnal, nélkülözésekkel küzdenie. A felhívás bizonyára számos új pártolót fog az ügynek szerezni, melyhez közeletünk jelesei közül már eddig is számosan jelentkeztek meg állandó pártfogásukat. Az előkészítő bizottságnak a Páris-szállóban saját helyisége van, hol az érdeklődőknek hétköznap este 8—10, vasárnap pedig d. u. 3—6 óra között szívesen szolgál felvilágosításokkal. A bizottság ezenkívül hetenkint kétszer rendes ülést tart.

Az aratási statisztika reformja tárgyában febr. 10-én a földmívelési miniszteriumban értekezlet tartott. A javaslatba hozott módosítások köréből fontosabbak a következők: hogy az eddigi alsó, közép és közép felüli jelzések helyett a remélhető termés nagysága mmázsákban tüntetendő ki a gazdasági tudósítók által, hogy az országos, megyei és járási átlagok a tudósítási úrlapokra rányomassanak, hogy az értesítések minden hó 1. és 15-én az összes napi- és szaklapok útján és pedig a külföldi természetű tudósításokkal kibővitve közzététessenek, hogy a miniszteriumban ugyanazon szakközlegek állandóan foglalkozzanak a statisztika ügyével, hogy a gazdasági tudósítóknak a miniszterium összes kiadványai megküldésenek s hogy végül a tudósítók kizemelésének tekintetében a gazdasági egyletek véleménye is meghallgatandó. Csak nemrég ecseteltük a «M. Kereskedők Lapja»-ban a terménystatisztika hiányosságát s ennek a kereskedelmi forgalom megtevesztésében nyilvánuló káros eredményét, a baj elhárítására nézve azonban a fenti javaslatokat korántsem tartjuk elégségeseknek. Míg a tudósítók nem díjaztatnak, míg megyei statisztikai központok megfelelő szakértőkkel nem létesíttetnek s míg a valótlan értesítések közlöinek érzékeny büntetéssel sújtását a törvényhozás el nem rendeli, addig a fenti módzatok csak igen keveset változtathatnak a mai helyzeten.

Az új pénzek az állampénztári forgalomban. Az új pénzeknek az állami pénztárak általi elfogadása, beváltása és kiadása tárgyában a pénzügyminiszter, mint a «Magy. Pénzügy» értesül, szabályrendeletet fog kibocsátani, melynek főbb pontjait a következőkben közöljük: «Az összes állami és nyilvános pénztárak kötelezvék a monarchia mindkét államának a koronaérték szerinti pénznemét

ezek forgalomba hozása után az alábbi módzatok figyelemben tartásával mindazon esetekben készpénzül elfogadni, midőn a fizetés osztrák értékben teljesítendő. A 20 koronás arany forgalmi sulya 674, a 10 koronás aranyé 337 grammal állapítatik meg, azon aranypénzek, melyek e forgalmi sulyal már nem bírnak, az állami és nyilvános pénztárak által csak az esetben fogadhatók el teljes névértékükben, ha a pénznem minőségénél fogva feltételezhető, hogy annak sulyvesztéséget a hosszabb idő óta forgalomban lével által előidézett kopás okozta, e tekintetben az elbírálás leginkább a pénznem kiverési évszámára alapítandó. Azon pénzek, melyekre nézve határozottan vagy bizonyos körülmények figyelemben vételével megállapítható, hogy sulyvesztésüket nem a szokásos forgalom idézte elő, különösen az átlukasztott, bemetszett és bevésztett pénzdarabok még az esetben is kizárva a forgalomból, ha a megfelelő sulyal bírnak. E pénzek azonban a félnek nem adandók vissza, hanem elismervénye ellenében bevonandók s a pénzverdehez felülvizsgálat végett betérjesztendőek. Ha itt a forgalomból kivonás szükségessége állapítatik meg, a fél a nyerssúly szerinti értéknek megfelelőleg kárpótlandó s a kárpótlási összeg folyó aranypénzben kifizetendő. Hamisítványok az állam tulajdonába mennek át s azok belértékeért kárpótlás nem fizetetik. Egy pénztári aranytekerics 500 darab 20 koronás vagy 1000 darab 10 koronás aranypénzből áll s 3370 gramm sulyal kell bírnia. Ha a tekericsben oly darabok találtnak, melyek sulyukból nem a forgalom folytán vesztettek, a fél ezeket teljes sulyu darabokkal helyettesíteni tartozik, ellenesetben a tekerics visszautasítandó. Az összes pénztárak feljogosítva a koronaérték aranypénzeit mindazon esetekben fizetési eszközül használni, midőn a fizetés aranyban teljesítendő s az osztrák aranyforintra szóló fizetések alkalmazásával 100 korona 42 aranyforintnak megfelelő értékben fogadandó el és fizetendő. Az állami és nyilvános pénztárak által, akár egyenként, akár tekericsben csak oly aranypénzdarabok adhatók ki, melyek teljes forgalmi sulyal bírnak s az állami főpénztár köteleztetik a forgalom folytán sulyukból vesztett pénzdarabokat a fél kívánatára forgalomképes darabokkal minden levonás nélkül az állam költségére kicserélni, valamint a készlet arányában 20 koronás aranyokat 10 koronásokra és viszont beváltani. A koronaérték váltópénzeit illetőleg elrendeltetik, hogy az ezüst váltópénzek minden állami és nyilvános pénztárnál korlátlan mennyiségben, a nickel és bronz váltópénzek pedig 10—10 korona összegig fizetésül elfogadandók. A felek pedig egymás irányában az egy koronásokat 50 korona, a nickelpénzeket 10 korona érték erejéig fizetésül elfogadni kötelesek. Az aranyforintban teljesítendő fizetéseknél — a vámokat is ide értve — a váltópénzek az állami és nyilvános pénztárakra nézve meghatározott mennyiségben szintén

elfogadandók. Váltópénzek, melyek sulyukban nem a forgalom folytán vesztettek, vagy melyeknek alakja megváltoztatott, úgy szintén az átlukasztott váltópénzek a forgalomból kizárják, ilyenek az állami és nyilvános pénztárak által közösen ketté vágatnak s a darabok a félnek visszaadatnak, a hamisítványok azonban az állam javára kárpótlás nélkül visszatartatnak. Az állami pénztárak kötelezők a koronaérték váltópénzeit más törvényes pénznemekkel korlátlan mennyiségben beváltani, valamint azon váltópénzeket, melyek a forgalom következtében sulyukból lényeges mennyiséget vesztettek, vagy ugyan ez ok folytán alakjuk elferdítettett, hasonló vagy más törvényes pénznemekkel beváltani.»

Chequetörvény Ausztriában. Az osztrák igazságügyminiszteriumban törvényjavaslat készül a chequeforgalom szabályozásáról. Ez intézkedés kapcsolatban áll a valutaszabályozás ügyével, miután a kifejlesztett chequerendszer képezi az érczaluta legerősebb támaszát. Nálunk, habár a chequeforgalom az utóbbi időben fejlődésnek indult, ez intézmény törvényes rendezése még mindig várat magára. Most Ausztria élénkbe vág e téren, de bizonyosnak tekinthetjük, hogy a hiány nálunk is nem sokára pótolva lesz. Az osztrák cheque-törvényjavaslatot a Reichsrath őszi ülészaka elé szándékoznak beterjeszteni.

Kamatlábleszállítások. A Zólyomvárosi népies takarékpénztár részvénytársaság a nála elhelyezett betéti tőkék kamatlábát április 1-ével különbség nélkül $4\frac{1}{2}$ százalékra szállította le. — A jászkerületi népbank és takarékpénztár az 5 százalékos kamattal elhelyezett betéti tőkék után a kamatlábát $4\frac{1}{2}\%$ -tóra szállította le.

Üvegyárak versenye. Az osztrák-magyar üvegyárak kartell-kötelékének felbomlása a verseny terén fokozódó küzdelmet idéz elő. Már közöltük, hogy a Starck Dávid prágai cég, melynek a kötelékből kilépése okozta a kartellviszony megszűnését, a táblaüveg árát kötegenként, ládával együtt, a vasúti szállítást is betudva 1 frt 25 kr-ra szállította le. Most ennek ellenében a neusatteli (Csehország) üvegyár azzal lepte meg vásárlóit, hogy újabb kibocsátott árjegyzékében a táblaüveg árát waggonrakományoknál ládával és vasúti szállítással együtt kötegenként 90 kr-ra mérsékelte. Ezen ár csak a csehországi nagyban vásárlókra vonatkozik ugyan, de kétségtelen, hogy ezek az olcsó üveget, kevés nyereséggel tovább fogják adni, minek folytán a verseny hatása hamar lesz általánosan észlelhető és a gyárosok már is attól tartanak, hogy egyes gyárak nem lesznek képesek e nagymérvű verseny mellett prosperálni és hogy rövid időn kénytelenek lesznek munkásaikat tömegesen elbocsátani. Mondják, hogy a neusatteli gyár főleg azon okból igyekszik a Starck-féle gyár árait lenyomni, mivel utóbbi üzemet kibővíteni és annak körébe a palaczkgyártást is felvenni szándékozik, mely eddig a neusatteli gyár üzemenek főágazatát képezte.

A szatócsüzet Ausztriában. Az osztrák kereskedelemügyi miniszter a szatócsüzetek forgalmát rendeleti úton kívánja korlátozni és a rendelet tervezetét véleményezés végett a napokban közölte a bécsi kereskedelmi kamarával. A tervezet szerint a szatócsok némely árucikket egyáltalán nem, némelyeket pedig csak bizonyos mennyiségig árusíthatnak. A szesz italok árusítása jogát a rendelet egészen elvonná. Kávét és cukrot pedig csak felkilot nem meghaladó mennyiségben lenne szabad árusítani. A bécsi kereskedelmi kamara körében e tervezet élénk vitákat idézett föl, sokan pártolják a tervezett megszorításokat, mások annál inkább ellene vannak s eddig csak arra nézve történt megállapodás, hogy a palaczkőr árulása engedessék meg. A kamara február 13-iki ülésében fog a tervezet felett határozni.

A cukorpiacról. Prágából írják, hogy a czukorárak folyvást emelkedő irányzatára az export élénksége, különösen angol vevők szokatlanul nagy számban megjelenése jelentékeny befolyást gyakorol. — Nyerscukor Aussigen át 17.95 fitra emelkedett, ősi szállításra pedig 16.25 fittal jegyeztetik.

Olaszország borexportja. Most már előtünk fekszik Olaszország borexportjának 1892 évre szóló kimutatása is, melyet a korábbi évek számtételeivel egybehasonlítva, nem kevés csodálkozással kell látnunk Olaszország borexportjának rendkívül nagymérvű fejlődését. Csak az utolsó két évet vetve össze, Olaszország borkiviteli forgalmát s annak emelkedését a következőkben tüntetjük fel:

Bevitel:	1891	1892
	hektoliter	
Az osztrák-magyar monarchiába	30,231	629,673
Franciaországba	27,955	281,684
Németországba	147,537	260,456
Svájcba	445,940	553,690
Délamerikába	206,983	333,292
Angliába	21,499	26,675
Afrikába	43,511	79,922
Északamerikába	30,294	51,711

Olaszország borexportja tehát két év alatt majdnem megháromszorozódott, mely eredményt, tekintve, hogy az olasz borok nem tartoznak az első minőségűek közé, csakis a a termelés terén kifejtett szorgalom és a helyes kereskedelmi politika eredményének kell betudnunk.

Helynélküliek biztosítása. A hamburgi északnémet biztosító és járadék bank közelebb a kereskedelmi, ipari, mezőgazdasági és egyéb magánvállalatok hivatalnokai és alkalmazottai fizetésének biztosítását is bevonta üzleti működése körébe olyképp, hogy ha a biztosított fél állásától önhibáján kívül esik el, fizetésének 60%-át hat hó tartamára kifizeti. A biztosítási díjtétel hivatalra, korra és nemre való tekintet nélkül a biztosított összeg két százaléka.

Anglia postacsomag forgalma. Angliában csak tíz év óta szokásos a csomagok postán szállítása, mely idő alatt a forgalom óriási

mérvben megnövekedett. Az első évben, 1883-ban 21 millió csomag szállítottott, míg az elmúlt évben a csomagszállítmányok 52 millióra emelkedtek, kilencz év alatt pedig összesen 324 millió csomag lett feladva 3.8 millió tonna sulylyal.

A szappanosok Németországban. Az elmúlt héten a németországi szappangyárosok kötelékei Heidelbergben és Koblenzben tartott értekezleteiken elhatározták, hogy az olaj- és zsirpiacra folyvást tapasztalható áremelkedések következtében a szappanárakat megfelelő mérvben emelni fogják. A határozat végrehajtása azonban az áralakulások további megfigyelése végett egyelőre függőben tartatott és csak akkor lesz végrehajtva, ha a zsirpiacra még további áremelkedés következik be.

Németország szesztermelése. A múlt évi termelési időszak folyamán vagyis október 1-től november végéig 558,889 hliter pálinka gyártottott. Az 1891. évi termelés 474,479 hliter volt és így a többlet 84,398 hliter, a mi 18% szaporodásnak felel meg. A fogyasztás ugyanazon időszakban az előző évi 208,588 hliter 8325 hliterrel haladta meg, vagyis 216,910 hliterre emelkedett és így a készlet november végén 242,226 hliter volt, vagyis az előző évi készletet 44,576 hliterrel haladja meg.

A vasárak Angliában. Glasgowból írják, hogy csaknem egy évi üzletelenség után a vaspiacra az elmúlt héten ismét tevékenység fejlődött ki és a thimiai nyersvas már egy év óta a lehető legalsóbb fokon álló ára rohamos emelkedésnek indult. Január elején a vas-warrant ára nem volt magasabb 41 schillingnél, ma pedig 48 schilling 8 penze árban jegyeztetik. Az áremelkedés oka azonban nem a kereskedelmi és ipari szükséglet emelkedésében, hanem kizárólag az üzérkedésben gyökerezik. A két év előtt alakult nagy hausse pártnak, mely a vaswarrant árát 54 schillingre hajtotta fel, múlt évi február hóban bekövetkezett összeroskadása óta a piac teljes agóniába merült s az árak rendkívül leszállottak, a szémállott ring egyes tagjai azonban az utóbbi hetekben a rendelkezésre álló warrantokat titokban összevásárolta s a baisse-pártot, mely mitsem sejtve, kötelezettségeiben a kellenél tovább ment a warrantok magasabb árban, megvételére kényszerítette. Hogy az áremelkedés főoka nem a konjunkturák javulásának, hanem az üzérkedésnek eredménye, kitűnik abból is, hogy az áremelkedés csak azonnal szállítható warrantokra terjed ki, r ig ellenben a három havi határidőre szólók ára változatlan maradt.

A magyar általános takarékpénztár részvénytársaság ez ideig rendes közgyűlését folyó évi február hó 24-én délután 6 órakor tartja meg. Az 1892. évi mérleg a következő számadatokat mutatja ki: *Vagyon.* Pénztárszámla (1892 december 31-én) 57,498'11, váltó-számla 1,446,790'93, értékpapírok 88,106'95, értékpapírok függő kamatai 3,435'58, előlegek értékpapírokra 808,699'07, különféle adások 50,280'94, butorok, pénzszekrények stb. tőkéletesen

leírva, biztosítéki letét-számlán 13,537'25, követelés a sorsjegyszámlánál 705,434'67, összesen 3.173,783'50. *Teher.* Részvényalaptőke 1.000.000, tartalékalaptőke 57.446'76, ellátási pénztár 8,693'60, betétek 1 millió 943,102'77, takarékjegyek 356'10, alapítók számlájának egyenlege 50'97, alapítói fel nem vett jutalékok 138'65, fel nem vett osztalék 433, óvadék-számla 13,537'25, különféle hitelezők 43,431'14, átmeneti kamatok 14,878'63, tiszta nyereség 91,714'63, összesen 3.173,783'50. — Az igazgatóság a közgyűlésnek javaslatba hozza, hogy a kimutatott 91,714'63 frtnyi tiszta nyereségből a rendes tartaléktőkének 4,522'10 forint dotálása után, a mely így 61,968'68 forinttal, az alapítói igazolványok pedig darabonként 90 frttal váltassanak be. A kiosztandó tiszta nyereség tehát 79 százalék. A lefolyt üzletév jövedelméből ezenkívül a sorsjegyszámla részére még egy nagyobb összeg, mint átmeneti kamat és tartalékfelesleg vétett figyelembe, melynek felhasználása a jövő évek számára tartatott fenn.

Szerkesztői üzenetek.

Z. A. Kassa. Legközelebb levélben. — **H. S. Nagyvárad.** Attól függ, hogy milyen állásra reflektál. A kezelési teendőket ellátó tisztviselőktől a középkereskedelmi iskola elvégzését tanúsító, vagy a gyakorlati téren szerzett kellő képzettséget igazoló bizonyítványt kívánunk. A kérvény a kereskedelmi muzeum igazgatóságához intézendő. — **K. M. Szerencs.** Az engedély a pénzügyigazgatóságtól 50 korbélyeggel kérendő. — **K. J. Orosháza.** Az ipartörvény 124. §-a értelmében kereskedők, gyárosok avagy részvénytársaságok az ipartestületbe belépésre nem kötelezhetők, kétség esetén az iparhatóság az illető ipar- és kereskedelmi kamara véleményének meghallgatása után határoz. A jelen esetben a belépés kötelezettsége szerintünk nem forog fenn. — **N. J. Pápa.** Batávia a Hátsó Indiához tartozó Nagy-Szunda szigetcsoporthoz tartozó szigetén, Jáva szigetén Azsia és Ausztrália közt az indiai-oczeánon fekszik, de már annyira nem vagyunk geográfusok, hogy megmondhatnánk, mily kerületekre van felosztva Jáva sziget

s hogy melyik kerülethez tartozik ezen, az exportkereskedés egyik központját képező, de egészségtelen vidéktől környezett nagy város, melynek lakosai közt Európa és Azsia csaknem minden nemzete képviselve van. — **H. J. Miskolcz.** Lapunk mult számában közölt, önnek szóló üzenetünk eléggé világos, már t. i. a mennyiben a fenforgó konkrét esetre nézve, melyre vonatkozólag sem a törvény, sem a végrehajtási rendeletek szabatosan nem intézkednek világos utasítást adni nem lehet. Legczélszerűbb lesz e kérdést illetékes eldöntés végett a pénzügyigazgatósághoz, esetleg másodfokon a pénzügyminiszteriumhoz felterjeszteni. Azon való tény azonban, hogy a törvénynek visszaható ereje nincs, a jelen esetre nem lehet alkalmazni, mert a czukoradóra vonatkozó törvény már 1891-ben állott, minél fogva annak intézkedései az azon évi adózásra is visszahatnak.

Franklin-Társulat könyvnyomdája, Budapest IV. (egyetem-utca 4.).

AZ ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPESTEN

1. A mezőgazdasághoz egyáltalában szükséges összes saját hazai gyártmányu, elismert kitünő gépeit és talajmivelő eszközeit ajánlja.
2. Minden a gazdasági gépszakmába vágó felvilágosítással és tanácsal szívesen és díjmentesen szolgál.
3. Az összes gyártmányait magában foglaló képes árjegyzékét kívánatra készséggel megküldi.
4. A gyártelep Budapesten, külső váci-ut 7. szám alatt van és annak megtekintése érdeklődőknek készséggel megengedtetik.

Levél-czim:

Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat
Budapesten, külső váci-ut 7.

A MAGYAR ORSZÁGOS KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR XXI. rendes közgyűlését

1893. évi február hó 25-én, délutáni 4 órakor az intézet helyiségében (IV., Deák Ferencz-utca 7. sz. I. em.) tartja meg.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. Zárszámadosok előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével.
3. Mérleg megállapítása, nyeresemény felosztása és kifizetés iránti határozathozatal.
4. Igazgatósági indítvány a részvénytőke felemelése iránt 2000 darab új részvény kibocsátása által.
5. Alapszabályok módosítása.
6. Három igazgatósági és egy felügyelő-bizottsági tag választása.

Azon t. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni szándékoznak, szíveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 24. §-a értelmében* f. évi február hó 22-ig d. e. 12 óráig az intézet pénztáránál letenni, mely alkalommal a mérleg is rendelkezésükre állandó.

Az igazgatóság.

* 24. §. Közgyűlésben részt vehetnek mindazon részvényesek, kik három nappal a közgyűlés megtartása előtt a le nem járt szelvényekkel együtt oly részvényt tesznek le a társulatnál, mely legalább két hóval előbb iratott a letévé saját nevére.

PESTI „VICTORIA“ GŐZMALOM.

A Pesti „Victoria“ gőzmalom t. cz. részvényesei ezennel tiszteletteljes meghívotnak a f. évi február hó 21-én, kedden, d. u. 3 órakor az „Országos magyar malom-egyesület“ helyiségeiben (V., Erzsébet-tér 19. II. em.) tartandó

XXVI-ik rendes közgyűlésre.

NAPIREND:

1. Két részvényes megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
 2. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő-bizottság jelentése, az 1892. évi mérleg jóváhagyása és a felmentvény megadása.
 3. A tiszta nyereség hováfordítása és az osztalék megállapítása.
- Azon t. cz. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni kívánnak, az alapszabályok 24. §-a értelmében tartoznak részvényeiket, a szelvényekkel együtt, legkésőbb szombatig, folyó évi február hó 18-ig a társaság pénztáránál (V., felső rakpart 22. sz.) letéti elismervény ellenében (mely egyúttal belépti-jegyül szolgál) letéti helyezni. Ugyanott f. évi február 14-től kezdve az igazgatóság évi jelentése, a mérleggel együtt, rendelkezésére áll a t. cz. részvényes uraknak.

Budapesten, 1893. évi január 31-én.

Az igazgatóság.

Minden kiállításon legmagasabb kitüntetésekert nyert

GRÓF ESTERHÁZY COGNAC MELY TISZTA BORBÓL készül és ezért a közönség legkedveltebb itala,

Központi iroda: Budapesten, külső váci-ut 23.

mindenütt kapható.

A legjobb minőségű, jól záró, kevés helyet elfoglaló, tartós álló edényeket és hordókat minden nagyságban, szolid és szép kiállításban vámentesen szállít

WOELFLE LAJOS UTÓDAI
papírhordó-gyára
SCHWARZACH, YORARLBERG.
(Alapított Münchenben, 1878. — Kitüntetést nyert Nürnbergben 1882.)
A főgyártelep főkje Menningenben (Bajorország).

Képviselet és mintaraktár Budapesten
Stieber Rudolf urnál (Nefejeits-utca 18. sz.)

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő- s gépgyár-rtársulat Budapesten.

Fő gyártási ágak: gép- és építési munkák, vasuti felszerelések, aczélöntés, malom- és gyárberendezések.

Különleges cikkek: kéregöntetű kerek és keresztelések, zúzógépek és hengerek. Szab. oldó-, daráló- és őrölőszékek kéregöntetű hengerekkel malmok számára, melyek általunk először készítvék és melyekből körülbelül 20,000 darab van forgalomban. Hengerszékek cze-ment-, fém- és csontszén, stb. efféléknek.

Turbinák minden vízálláshoz alkalmazva. Zsilipek és átereszek. Villanyvilágításhoz való berendezések s erőátvitel nagyobb távolságra is. Gáz- és petroleum-motorok. Mindennemű vasuti kocsik. Papirgyártásra szolgáló gépek.

PAHN JÓZSEF ÉS TÁRSA

ezelőtt
PAHN JÁNOS FIAI.

I. magyar reszelőgyár Budapesten.

Gyárt mindennemű aczélreszelőket.
I-a minőségű

Reszelők a legjutányosabb árak mellett ujonnan felvágatnak
Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Leveleket és sürgönyöket irodánkba: Küldeményeket pedig gyárunkba:
VII. ker. Kerepesi-ut 19. sz. a. Budapest, Rákos, Pascal-malom, vasuti állomás Kőbánya. kérjük czimezni.

ARANY
ÁLLAMI ÉREM.

Gőzkazánok

és egyéb

szegecselt vaslemez-munkák

szükséglete esetére van szerencsém épen most üzembe helyezett
hidraulikus szegecselő-telepemet

szíves figyelmébe ajánlani.

FITZNER W. Laurahütte,
gőzkazán-gyár.

— Különlegesség: mindennemű ivelt lemezművek. —

BAUER IGNÁCZ

GOMBKÖTŐ ÉS EGYENRUHAZSINOR-KÉSZITŐ

Ajánlja a n. é. közönségnek mindennemű kézi- és gépmunkáit, valamint arany, ezüst, selyem és szőrből készített

katonai díszgála, polgári- és libéria-munkáit

a legjutányosabb árak mellett.

Budapest, VI. Szerécsen-utca 33.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

CORSO-SZÁLLODA

BUDAPEST, BUDÁN, LÁNCZHID-UTCZA 12. SZ.

Szobák 80 krtól felfelé. — Fürdőszobák. — Gőzhajóállomás.

Telefon. — Étterem.

Budapest fővárosának legszebb pontján — a Duna mentén — fekvő „CORSO SZÁLLODA“-t (ezelőtt Széchényi) átvettük s egyuttal bátorodunk azt a t. utazó közönség b. figyelmébe ajánlani, azon t. megjegyzéssel, hogy szállodánk úgy kényelmes berendezése, mint mérsékelt árak által, úgy fekvésénél fogva, mint egészségi szempontból is, e nemből vágó vállalatok sorában első helyet foglalja el. — Tözsomszédságban: a kir. várpalota, kereskedelmi és honvédelmi miniszterium, törvényhatóságok, gyógyfürdők, kirándulási helyek stb. stb. — A midőn becses partfogásukat kérjük, maradunk tisztelettel

ARGAUER és UNREIN, szálloda-tulajdonosok.

SCHLICK-FÉLE

VASÖNTŐDE

ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST.

Gyár és irodák: VI., külső váczai-ut 1696—1699.

Városi iroda és áruaktár: VI., Podmaniczky-utca 14.

Fiókraktár: VIII., kerepesi-ut 77.

Ajánlja magát következők készítésére és szállítására u. m.: vashidak és tetőszerkezetek, szögcselt és hengerelt vastartók, gőzkazánok és gőzgépek, zsilipek átereszek, jónak bizonyult rendszer szerint, körszivattyúk, vízvezetési csövek minden nagyságban, felhuzók kézi-, víz- és gőzerőre.

Sternberg Armin és testv.

Hangszer-Ipar

Budapest, kerepesi-ut 36.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonikáról külön árjegyzék!